

Revista EduFin

EDUCAȚIE FINANCIARĂ

nr.2

CUPRINS

Educație Financiară

- 03 Rolul educației financiare în viața de zi cu zi într-o lume digitală
- 04 Educația financiară – un modus vivendi pentru A.S.F.
- 06 Start2Teach, programul care a așezat în bănci mii de profesori pentru ora de educație financiară
- 08 Educația financiară, antidot pentru pandemie

Asigurări

- 10 Totul despre asigurarea RCA
- 14 Cartea Verde sau cum să conduci liniștit în străinătate

Pensii Private

- 16 Pensile ocupaționale. Cum să îți asiguri un venit suplimentar la bătrânețe?

Burse

- 21 Despre fondurile de investiții sau Cum să nu pui toate ouăle într-un singur coș

Fun

- 25 Pot fi investitor! Completează corect rebusul.
- 26 Quiz
- 27 Cei trei purceluși

Revista redactată și editată de Serviciul Comunicare cu sprijinul colegilor din departamentele de specialitate din cadrul ASF, în colaborare cu Serviciul Monitorizare și Educație Financiară.

ROLUL EDUCAȚIEI FINANCIARE ÎN VIAȚA DE ZI CU ZI ÎNTR-O LUME DIGITALĂ

Februarie 2021 marchează un an de când viața noastră zilnică s-a modificat – am fost nevoiți să ne adaptăm activitățile, să ne modificăm obiceiurile, să actualizăm planurile de viitor. Un eveniment pandemic care a schimbat modul de interacțiune socială a impus modificări și în proiectele de educație în general, implicit în activitățile de educație financiară.

Într-un studiu finalizat de OECD în iunie 2020, mai mult de 80% dintre adulții chestionați au răspuns că sunt conștienți de cel puțin cinci produse financiare diferite. Dar, în același timp, mai puțin de 50 au achiziționat un produs sau un serviciu financiar în ultimul an, apelând mai degrabă la familie sau cei apropiați decât la sistemul serviciilor financiare. Au apărut modificări ale comportamentului consumatorilor - întrucât milioane de oameni au rămas acasă la începutul anului 2020 pentru a contracara răspândirea virusului, canalele digitale au devenit cea mai populară alternativă la magazinele aglomerate și la cumpărături în persoană.

Restricțiile sociale și economice au fost resimțite brusc și puternic în primăvara anului 2020, ducând la modificări ale principiilor de planificare financiară personală. Nivelul scăzut al educației financiare s-a adâncit în acest context, pe de o parte din cauza reducerii rezervelor financiare curente, dar și a amânării proiectelor de educație financiară nevoie să se adapteze la mediul online.

La un an de la începutul pandemiei, bunăstarea financiară înregistrată la nivel mondial este sub medie – se remarcă ușor că familiile nu mai consideră situația financiară ca fiind un element de bunăstare ci mai degrabă o cauză de stres și îngrijorare. Tulburător este faptul că reziliența financiară a devenit fragilă: la nivel mondial, o treime din adulți raportează o rezervă financiară pentru aproximativ o săptămână, în situația nefericită în care își pierd veniturile principale.

Criza COVID-19 este un test sever de reziliență financiară individuală, dar și o ocazie de a ne concentra din nou pe elementele esențiale de educație financiară. Durata și severitatea crizei justifică acțiuni urgente privind educația și consilierea financiară. Situația anormală devine un moment de cotitură pentru o îmbunătățire / adaptare a mijloacelor de educație, cel puțin față de generațiile tinere. Utilizarea sporită a instrumentelor digitale și conștientizarea informațională pot fi utilizate pentru a promova conținut educațional modern de valoare.

O educație financiară eficientă poate încuraja utilizarea produselor adecvate într-un mod sigur și poate contribui la îmbunătățirea incluziunii financiare. Instrumentele digitale pot sprijini livrarea eficientă a educației financiare, sprijinind mai bine abilitățile de gestionare a banilor, consolidând în același timp competențele de bază ale alfabetizării financiare. Pot fi, de asemenea, utilizate pentru a aborda unele dintre cele mai frecvente prejudecăți comportamentale pe care le experimentează consumatorii atunci când se ocupă cu deciziile financiare. Furnizorii de educație financiară și-au adaptat instrumentele de lucru la noul context, furnizând programe de educație financiară în format digital, instrumentele digitale devenind un sprijin important pentru livrarea eficientă a educației financiare.

Adaptarea digitală a educației financiare aduce provocări pentru formatori sau autorități – pornind de la

adaptarea conținutului într-un format digital sau online (materialele ar trebui să fie re-proiectate, clasele ar putea fi mai scurte), la găsirea de noi modalități de interacțiune și motiva publicul țintă sau la instruirea formatorilor, dotarea acestora cu un nou set de competențe.

Livrarea digitală a educației financiare este binevenită. Prin proiectarea de instrumente de gestionare financiară personală și aplicații mobile ușor de utilizat sau prin utilizarea gamificării pentru a dezvolta abilitățile și nivelul de încredere asupra managementului banilor va fi promovată incluziunea financiară, respectiv accesul persoanelor și al companiilor către produse și servicii financiare.

Prof. univ. dr. Marian SIMINICĂ
Director executiv
Institutul de Studii Financiare

EDUCAȚIA FINANCIARĂ – UN MODUS VIVENDI PENTRU A.S.F.

Pentru Autoritatea de Supraveghere Financiară, educația financiară a devenit mai mult decât un obiectiv strategic. Mai mult decât o misiune. A devenit o adevărată filosofie, un proiect esențial pentru copii și tineri, cu implicații fundamentale pe termen lung.

Am început această aventură în anul școlar 2015-2016, atunci când lectorii A.S.F. au susținut primele ore de educație financiară în două licee cu profil economic și în cinci școli generale din București. Acțiunile s-au extins apoi la Iași și la Cluj. Succesul a fost neașteptat – am primit, chiar de la început, solicitări de a susține cursuri și la o școală din mediul rural, din apropierea orașului de pe malul Someșului.

Treptat, programele A.S.F. de educație financiară au devenit mai ample și mai diverse și s-au extins la nivel național. Am fost în grădinițe, în școli, în licee și în universități.

De atunci, mii de ore de educație financiară au fost predate elevilor, studenților și chiar dascălilor. Cifrele chiar sunt impresionante. Peste 3.000 de profesori, circa 13.000 de studenți și aproximativ 160.000 de elevi au asistat la cursurile susținute de lectorii Autorității, în cadrul programelor: Start2Play, Start2Teach, Train the Trainers, Laboratorul Academic. Să vorbim despre piața financiară nebanclară!

Alfabetizarea financiară timpurie este necesară atât pentru a îmbunătăți gradul de educație financiară a populației, dar și pentru a crea premisele dezvoltării solide, pe termen lung, a piețelor financiare. De asemenea, un astfel de demers are o justificare solidă, ce vizează și alte paliere fundamentale în evoluția unei societăți:

- Transformările demografice pun tot mai multă presiune pe cheltuielile asociate cu îmbătrânirea populației și transferă populației active o parte din această povară financiară (pensii) la care se adaugă cheltuielile cu parcursul profesional, care devine tot mai variat și complex. Aceste schimbări aduc și un transfer de risc asociat noilor modalități de asigurare a bunăstării financiare.
- Dezvoltarea economică și evoluția tehnologică generează noi produse și servicii financiare, consumatorul trebuie să identifice cele mai bune soluții din multitudinea de caracteristici oferite pe o varietate de canale.
- Digitalizarea implică, de asemenea, noi riscuri în accesarea produselor și serviciilor financiare – fenomenul cyber crime fiind tot mai prezent.

Copiii și tinerii, prioritate absolută

Pentru a învăța să alegem rațional cu privire la resursele financiare, trebuie să cunoaștem diferența dintre nevoi și dorințe și să înțelegem ordinea priorităților acestora, în condițiile în care resursele financiare sunt limitate. După ce nevoile sunt satisfăcute, abia după aceea vine rândul dorințelor. Cum însă avem mai multe dorințe decât ne putem permite, va trebui să facem alegeri și să decidem ce ne dorim cu adevărat sau cel mai mult.

Copiii trebuie să știe că banii sunt limitați, că adulții decid cu privire la

cheltuieli, că decizia înseamnă a alege dintr-o varietate de alternative, fiecare cu efectele ei secundare. Motivul pentru care facem o alegere trebuie să fie unul asumat responsabil – cumpărăm un lucru pentru că ni-l dorim cu adevărat sau pentru că îl are și prietenul nostru? Este bine ca fiecare dintre noi să se întrebe – am nevoie să cumpăr asta? – înainte de a lua o decizie financiară.

Acest tip de probleme reprezintă teme de interes la nivel global, care sunt comune mai ales în țările aflate în curs de dezvoltare. În anul 2012, fundația

Child & Youth Finance International (CYFI) a început o campanie de conștientizare a importanței educației financiare intitulată Global Money Week (GMW).

Aceasta presupune organizarea unor acțiuni de promovare a educației financiare în rândul copiilor și tinerilor. A.S.F. se alătură și în 2021, pentru al șaselea an consecutiv, acestei campanii internaționale și organizează, în săptămâna 22-26 martie, mai multe evenimente și acțiuni de educație financiară.

START2TEACH

PROGRAMUL CARE A AȘEZAT ÎN BĂNCI MII DE PROFESORI PENTRU ORA DE EDUCAȚIE FINANCIARĂ

Întrucât crede cu tărie că pregătirea profesorilor reprezintă o parte importantă din rețeta succesului în materie de educație financiară, A.S.F. și-a asumat sarcina de a iniția în tainele lumii financiar nebancare cât mai multe cadre didactice, care, la rândul lor, să deschidă elevilor apetitul pentru cunoaștere a unui domeniu tot mai prezent în viața de zi cu zi.

Programul de educație financiară Start2Teach, dedicat profesorilor din învățământul preuniversitar, a continuat și în anul școlar 2019-2020, pentru al patrulea an consecutiv. În contextul restricțiilor impuse de pandemia COVID-19, specialiștii A.S.F. au găsit soluții pentru a derula în continuare programul, mutând seminariile în mediul online și bucurându-se astfel de o prezență amplă din partea cadrelor didactice.

Obiectivul declarat și susținut al programului Start2Teach a rămas acela de a oferi sprijin profesorilor de gimnaziu și de liceu în activitatea

lor, pentru orele aferente disciplinei Educație economico-financiară pentru clasa a VIII-a (care este introdusă în programă din acest an școlar), dar și pentru orele Economie (clasa a XI-a), cele de Antreprenoriat (clasa a X-a) sau cele opționale de Educație Financiară (clasele I-VIII).

Mai exact, în cadrul sesiunilor Start2Teach, profesorilor din învățământul preuniversitar le sunt explicate noțiuni specifice piețelor financiare nebancale (asigurări, piață de capital și pensii private), precum și noțiuni aferente drepturilor investitorilor și consumatorilor

de produse și servicii financiare nebancale. Această parte teoretică este completată cu exemple practice, care să conducă participantul la seminar la o experiență proprie de învățare. De asemenea, Start2Teach pune la dispoziția profesorilor, în mod gratuit, diferite instrumente care pot fi utilizate de aceștia în procesul didactic propriu. Autoritatea de Supraveghere Financiară și Institutul de Studii Financiare (ISF) derulează programul în parteneriat cu Ministerul Educației și Cercetării, respectiv cu inspectoratele școlare din întreaga țară.

Peste 1.700 de profesori, „elevi” la Start2Teach

Anul școlar 2019-2020 a însemnat schimbare, adaptare și provocare în contextul pandemiei COVID-19. Astfel că, din cele 42 de sesiuni Start2Teach, doar nouă s-au derulat în sala de clasă, iar celelalte au avut loc în mediul online. Modificarea de abordare, determinată de condițiile de distanțare socială impuse, a reprezentat o provocare atât pentru participanți, cât și pentru specialiștii A.S.F. Însă programul s-a desfășurat în

condiții optime, interesul profesorilor de a participa la seminarii fiind unul foarte mare. Interacțiunea a fost una dinamică, profesorii au fost atrași de subiectele abordate și au transmis feedback-uri pozitive și solicitări suplimentare de participare și la alte sesiuni organizate de A.S.F. Bilanțul anului școlar 2019-2020 numără peste 1.700 de participanți din 27 de județe.

“ **O școală în care profesorul nu învață și el e o absurditate.**

Constantin Noica
filozof român

ASF și Institutul de Studii Financiare (ISF) organizează în anul școlar 2020-2021 ediția a II-a a concursului Fii ProFIN! în cadrul programului educațional Start2Teach, în scopul promovării educației financiare în învățământul preuniversitar. Premiile în cadrul acestui concurs constau în 10 tablete oferite pentru cele mai bune 10 planuri de lecție cu tema Relația consumatorului cu instituțiile financiare nebancale – Produse și servicii de asigurare, în vederea susținerii unei ore de educație financiară din programa disciplinei Educație Economico-financiară pentru clasa a VIII-a, aprobată prin Ordinul Ministrului Educației Naționale nr. 3393/28.02.2017 – ora (lecția) aferentă competenței specifice 1.2. din programa menționată.

Câștigătorii primei ediții a concursului organizat de A.S.F. și ISF sunt:

- dna. Ionela Lăcrămioara Ignătescu – Școala Gimnazială nr. 1, Suceava;
- dna. Elena Roxana Vișan – Colegiul Național Pedagogic „Regina Maria”, Ploiești;
- dna. Lăcrămioara Daniela Agavriloaei – Școala Gimnazială „D. D. Pătrășcanu”, Tomești;
- dna. Elena Violeta Hera – Școala Gimnazială nr. 192, București;
- dna. Gabriela Aungurencei – Școala Gimnazială „Ion Creangă”, Suceava;
- dna. Costela Bejan – Școala Gimnazială nr. 10, Bacău;
- dna. Beatrice Alina Anton – Liceul Tehnologic „Petru Rareș”, Bârlad;
- dl. Ștefan Vatamanu – Liceul Tehnologic „Haralamb Vasiliu”, Podu Iloaiei;
- dna. Maria-Adela Georgescu – Colegiul Economic, Râmnicu Vâlcea;
- dna. Ana-Maria Andrioaie – Colegiul „Mihai Eminescu”, Bacău.

EDUCAȚIA FINANCIARĂ, ANTIDOT PENTRU PANDEMIE

Măsurile de distanțare socială au condus, așa cum este firesc, la încercarea de a suplini, în bună măsură, interacțiunea clasică prin interacțiune mediată de tehnologie. Creșterea considerabilă a traficului pe Internet și a gradului de utilizare a aplicațiilor specializate sunt atât dovada, cât și rezultatul adaptării comunicării la noua stare de fapt.

Una dintre cele mai rapide rate de adaptare s-a înregistrat în domeniul academic, acolo unde peste tot în lume universitățile au introdus un model de lucru mixt online/offline sau doar online, ca răspuns la restricțiile impuse de criza COVID-19. Fără îndoială, pandemia a găsit unele universități mai pregătite decât altele să abordeze această provocare. Culturile digitale au reușit o tranziție mai ușoară spre un modelul educațional gândit și implementat în mediul online, altele au inovat de nevoie și s-au adaptat situației.

Cert este că, mai mult ca oricând, modelul tradițional al învățământului resimte presiunea unei schimbări necesare, iar universitățile nu pot ignora necesitatea unei strategii care să gverneze procesul - inevitabil - de transformare. O soluție poate veni, paradoxal, din afara sistemului universitar.

Pentru a oferi un răspuns nevoii de conținut diversificat și accesibil în condițiile restrictive date de criza sanitară, programele de educație financiară ale Autorității de Supraveghere Financiară au făcut și ele, în 2021, pasul în online. Dinamica programelor destinate mediului universitar, cum este Laboratorul Academic, reflectă nevoia disponibilității și diversității temelor pe care universitățile le pot propune studenților în această perioadă.

Un catalog al cursurilor disponibile în cadrul Laboratorului Academic – pe pagina de educație financiară a ASF – www.asfromania.ro/edu

Față de anul universitar anterior, când activitățile s-au desfășurat offline, s-a constatat o menținere a interesului pentru seminariile și conferințele cu teme asociate pieței financiare non-bancare, predate de lectorii ASF la facultăți cu profiluri variate - economie, finanțe, drept sau inginerie. În 2020, începând din luna octombrie, lectorii Autorității au susținut, exclusiv online, un număr de 20 de cursuri în cadrul a nouă universități din București, Cluj, Iași, Timișoara, Târgoviște, Alba Iulia sau Bacău.

Astfel, numărul cursurilor rămâne la un nivel comparabil cu cel oferit de ASF în anul 2019, universitățile participante în program, deși în

număr mai mic decât anul trecut, solicitând creșterea – de până la trei ori – a numărului seminariilor alocate. Audiența însumată a acestor cursuri depășește 1.000 de studenți, ceea ce reprezintă atât măsura interesului pentru temele propuse, cât și viabilității unei abordări de acest fel. De la înființarea acestui program în 2016, la cursurile în format offline și online au participat peste 13.000 de studenți.

Cursurile au adresabilități diferite – acestea sunt construite să răspundă atât interesului studenților, cât și preocupării pentru aprofundarea a masteranzilor. Sunt abordate subiecte precum asigurările de risc cibernetic, blockchain și contracte smart în

asigurări, strategii de hedging pe piața de capital, structura sistemului de pensii private, precum și studii de caz care ilustrează aplicabilitatea noțiunilor specifice pieței financiare non-bancare.

Astfel de proiecte, derulate în parteneriat cu instituțiile de învățământ superior, ajută la menținerea coerenței procesului educațional, propunând resursele suplimentare atât de necesare în această perioadă de transformare.

De asemenea, sunt contracarate riscurile ce pot fi generate în perspectivă, în special în ceea ce privește educația și incluziunea financiară a celor care astăzi se află încă pe băncile școlii.

TOTUL DESPRE ASIGURAREA RCA

Proprietarul unui vehicul înmatriculat sau înregistrat trebuie să dețină, în mod obligatoriu, o asigurare de răspundere civilă auto (RCA), chiar dacă vehiculul nu este utilizat. Asigurarea RCA va oferi protecție financiară celui vinovat în eventualitatea producerii unui accident rutier, dar și celui păgubit în urma unui astfel de eveniment.

Asigurarea de răspundere civilă auto (RCA) face parte din categoria asigurărilor obligatorii. Chiar dacă un proprietar nu folosește vehiculul, îl ține în parcare, în garaj sau în curtea casei, atât timp cât acesta este înmatriculat sau înregistrat, trebuie să dețină o asigurare RCA, care funcționează ca un contract. Contractul se încheie între proprietar, persoană fizică sau juridică, și o companie de asigurări autorizată să vândă asigurări RCA pe teritoriul României. Lista actualizată privind societățile autorizate să practice asigurarea RCA poate fi verificată pe site-ul Autorității de Supraveghere Financiară (A.S.F.) – www.asfromania.ro

Ce protecție oferă polița RCA?

O asigurare de răspundere civilă auto are două scopuri: în cazul unui accident rutier oferă protecție financiară celui vinovat, dar și persoanei păgubite. Mai exact, prin intermediul asigurării RCA, terții prejudiciați în urma unui accident auto sunt despăgubiți, fie că este vorba de daune materiale la vehicule, alte bunuri (garduri, stâlpi ș.a.), vătămări corporale sau decese, fie daune nepatrimoniale.

În vara anului 2017, a fost introdusă în legislație decontarea directă, un serviciu suplimentar de asigurare prevăzut în contractul RCA și care se plătește suplimentar, în baza căruia proprietarul care a suferit daune din vina unui terț se poate adresa propriului asigurător RCA, urmând ca acesta să achite contravaloarea daunelor și să facă toate demersurile necesare pentru recuperarea sumelor achitate de la asigurătorul persoanei vinovate de producerea accidentului.

Cât costă?

Contractul RCA se poate încheia pe o perioadă de la o lună la 12 luni, multiplu de o lună, în funcție de opțiunea proprietarului autovehiculului.

Cât costă? Spre deosebire de polița de asigurare împotriva dezastrelor naturale (PAD) unde prima este reglementată prin legislația primară, în cuantum de 10 euro, respectiv 20 de euro, în funcție de tipul locuinței asigurate, în cazul RCA, pentru un asigurat, tarifele variază de la un asigurător la altul, dat fiind faptul că sunt luate în calcul multe criterii. Mai exact, prima de asigurare RCA (prețul asigurării) pe care un proprietar de autovehicul o plătește depinde și de istoricul acestuia de daunalitate (istoricul asiguratului, cu o mașină) realizat într-o perioadă de referință. În baza acestui istoric, compania de asigurări are obligația de a aplica sistemul bonus-malus în vederea stabilirii primei de asigurare pe care asiguratul trebuie să o plătească. În situația în care, în perioada de referință, au fost înregistrate daune plătite, la reînnoirea poliței RCA proprietarul va fi penalizat prin aplicarea unui malus, adică prin majorarea

primei de asigurare. Malusul se aplică la reînnoirea poliței de asigurare în anul următor celui în care au fost plătite daune pe baza poliței RCA.

Dacă nu au fost înregistrate daune plătite în perioada de referință, la reînnoirea poliței RCA proprietarul vehiculului va beneficia de un bonus, adică de o reducere a primei de asigurare. În cazul accidentelor unde s-a constatat că a existat culpă comună, ambii proprietari de vehicule vor fi penalizați prin majorarea primei RCA în anul următor plății daunei. Dacă o persoană fizică deține mai multe vehicule, atunci aceasta va beneficia de aceeași clasă de bonus-malus pentru toate vehiculele.

Sistemul bonus-malus este format din 8 clase de bonus (B) și 8 clase de malus (M). Reducerea maximă (bonusul) de care un asigurat poate beneficia este de 50%, în timp ce penalizarea maximă (malusul) care poate fi aplicată este de 180%.

Cum poate fi verificată valabilitatea poliței RCA și clasa de bonus-malus

Valabilitatea unei polițe de asigurare de răspundere civilă auto poate fi verificată consultând baza de date cu asigurările obligatorii de răspundere civilă auto încheiate pe teritoriul României, administrată de Biroul Asiguratorilor de Autovehicule din România (BAAR). Baza de date poate fi accesată la www.aida.info.ro/polite-rca, www.baar.ro sau din Secțiunea Consumatori – Interogare Polițe RCA a portalului www.asfromania.ro și conține date referitoare la contractele de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto (RCA) și comportamentul de daunalitate și de risc al proprietarilor și utilizatorilor de vehicule aferente contractelor RCA. Prin accesarea bazei de date cu asigurările RCA, consumatorii pot verifica existența contractului achiziționat după criteriile „număr de înmatriculare” sau „serie șasiu”, precum și următoarele:

- existența unui contract RCA la o anumită dată pentru un anumit vehicul;
- perioada de valabilitate a contractului RCA;
- vizualizarea societății de asigurare care a emis contractul RCA.

Atenție la detalii!

Proprietarul unui vehicul trebuie să fie atent la corectitudinea datelor înscrise în asigurare (poliță). Pentru a beneficia de o aplicare a sistemului bonus-malus conformă cu legislația este important ca proprietarul vehiculului să verifice acuratețea datelor înscrise în poliță și, totodată, să înștiințeze asigurătorul cu privire la eventualele inadvertențe.

Ce trebuie făcut în cazul unui accident?

În cazul unui accident fără vătămări corporale și/sau deces, în care au fost implicate doar două vehicule, există două variante: fie completarea de către persoanele implicate în evenimentul rutier a formularului de constatare amiabilă de accident, fie prezentarea la secția de poliție pe raza căreia s-a produs accidentul în termen de maxim 24 de ore.

Proprietarul vehiculului păgubit (adică nu cel care a provocat accidentul) trebuie să se adreseze asigurătorului care a emis asigurarea RCA pentru vehiculul care a produs dauna sau propriului asigurător RCA, dar asta numai în cazul în care s-a optat pentru clauza de decontare directă. Păgubitul se adresează asigurătorului la care vehiculul care a produs dauna este asigurat cu formularul de constatare amiabilă sau, după caz, cu procesul-verbal de contravenție și/sau autorizația de reparație eliberate de poliție.

Asiguratul care a produs dauna trebuie să-și înștiințeze asigurătorul propriu și să urmeze indicațiile acestuia.

Asigurătorii RCA au obligația de a publica pe site și de a actualiza periodic toate datele necesare care să permită celor păgubiți accesul direct la informațiile privind procedura de avizare și constatare a daunelor, precum și documentele necesare pentru deschiderea dosarului de daună.

În cazul unui accident cu vătămări corporale și/sau deces, trebuie apelat imediat serviciul de urgență 112, iar poziția vehiculelor nu trebuie modificată. Ulterior efectuării cercetărilor de către autoritățile abilitate, se va putea solicita sprijinul asigurătorului RCA al persoanei vinovate, în vederea recuperării prejudiciului.

Deși riscul contractării unei asigurări RCA false este minim, consumatorul trebuie să aibă în vedere câteva aspecte:

- să verifice dacă societatea care eliberează polița (direct sau prin intermediul unui broker) are dreptul de a practica asigurarea obligatorie RCA pe teritoriul României;
- să verifice dacă sunt completate corect rubricile existente în asigurare (poliță), respectiv informațiile despre părțile implicate, perioada de valabilitate a asigurării, prima de asigurare, clasa bonus-malus, datele tehnice ale vehiculului conform documentelor de identificare ale acestuia, precum și statele în care asigurarea are valabilitate;
- să verifice valabilitatea asigurării RCA în baza de date administrată de BAAR.

Cum se folosește constatarea amiabilă

Formularul „Constatare amiabilă de accident” se poate folosi doar în cazul unui accident produs pe teritoriul României, în care au fost implicate doar două vehicule asigurate și în urma căruia au rezultat doar daune materiale. Ambii șoferi implicați în accident trebuie să fie de acord cu soluționarea prin completarea și semnarea formularului de constatare amiabilă. Prin intermediul acestui formular, se reduce timpul pe care cei implicați în accident îl petrec între poliție și asigurător pentru a strânge toate documentele necesare reparației mașinii. În plus, se elimină sancțiunea contravențională aferentă vinovatului. Constatarea amiabilă, completată și semnată de ambii conducători/asigurați, conține informații privind cauzele și împrejurările producerii accidentului. Acesta nu stabilește vinovăția în producerea evenimentului. Asigurătorul RCA este cel care stabilește dreptul la despăgubire în baza acestui formular.

IMPORTANT! Conducătorii celor două vehicule implicate în accident completează împreună un singur formular, acesta fiind autocopiativ. Fiecare șofer completează corect și complet una dintre secțiunile formularului de constatare amiabilă (vehicul A sau vehicul B). Pentru ca datele completate să nu fie scrise greșit sau furnizate intenționat în mod eronat, fiecare șofer trebuie să-și solicite celuilalt să prezinte documentele de identificare (carte de identitate, talonul, permisul de conducere și asigurarea RCA).

Reparația vehiculului avariat

Pentru reparația vehiculului avariat, păgubitul trebuie să se prezinte la un service auto autorizat, având nota de constatare a pagubelor și documentul de introducere în reparație sau autorizația de reparație, eliberate de constatorul (inspectorul de daune) al asigurătorului. Procesul-verbal de constatare poate înlocui documentul de intrare în reparație dacă este conform cerințelor legale. Atenție, eliberarea documentului de intrare în reparație nu reprezintă nota tehnică finală de constatare a daunelor și nici o obligație de plată.

Dacă la demontarea sau reparația vehiculului avariat se constată și alte pagube produse ca urmare a accidentului, care nu au

putut fi constatate inițial, sau este necesară modificarea soluției tehnice adoptate inițial, asigurătorul RCA are obligația ca într-un termen de 3 zile lucrătoare de la solicitare să întocmească un proces-verbal suplimentar de constatare.

După efectuarea reparațiilor, service-ul auto emite devizul de reparație și factura aferentă, în baza căroră se va putea solicita despăgubirea (prin cererea de despăgubire). Cererea de despăgubire se poate formula de către persoana prejudiciată sau prin

mandatari, inclusiv prin mijloace electronice.

Despăgubirile pot fi stabilite înainte de efectuarea reparațiilor, pe baza ofertei făcute de asigurător și acceptată de păgubit, caz în care acesta trebuie să depună la dosarul de daună cererea de despăgubire, sau după efectuarea reparațiilor, caz în care trebuie să depună la asigurător cererea de despăgubire, însoțită de devizul de reparație și facturi emise de unități de specialitate.

Termene de despăgubire

Legislația în vigoare (Legea nr. 132/2017) prevede că, în termen de 30 de zile de la data transmiterii cererii de despăgubire, asigurătorul RCA este obligat:

- fie să răspundă cererii părții solicitante, formulând în scris o ofertă de despăgubire justificată, în cazul în care se dovedește răspunderea asiguratului în producerea riscurilor acoperite prin asigurarea RCA, iar prejudiciul a fost cuantificat;
- fie să notifice părții prejudiciate în scris motivele pentru care nu a aprobat, în totalitate sau parțial, pretențiile de despăgubire.

Despăgubirea reprezintă suma acordată de către asigurător în vederea acoperirii prejudiciului suferit. Despăgubirea are ca termen de plată de către asigurător 10 zile de la data acceptării de către păgubit a ofertei formulate de asigurătorul RCA sau de la data hotărârii judecătorești definitive sau acordul entității de soluționare a litigiului cu privire la suma de despăgubire pe care este obligat să o plătească.

CASCO nu elimină obligativitatea RCA

Încheierea unei asigurări CASCO nu elimină obligativitatea încheierii unei asigurări RCA, aceasta din urmă fiind o asigurare obligatorie în baza căreia se acordă despăgubiri pentru avariile produse terților. CASCO este o asigurare facultativă care acoperă numai avariile produse vehiculului asigurat.

Asigurarea CASCO întrește protecția vehiculului întrucât, pe lângă avariile produse ca urmare a unui accident, sunt acoperite și pagubele produse din alte cauze, cum ar fi: incendiu, căderi de corpuri, furt, fenomene naturale.

CARTEA VERDE SAU CUM SĂ CONDUCI LINIȘTIT ÎN STRĂINĂTATE

Documentul Carte Verde reprezintă un certificat internațional de asigurare în baza căruia șoferul vehiculului este asigurat în privința răspunderii civile pentru pagubele produse într-un accident rutier.

Un document de asigurare Carte Verde este valabil pe teritoriul statelor ale căror simboluri nu sunt barate/tăiate cu „X” pe formularul documentului. În cazul în care un șofer are încheiată o asigurare RCA, pe perioada valabilității acelei asigurări, are în mod automat și o asigurare Carte Verde valabilă pentru teritoriul statelor membre ale Uniunii Europene, precum și pentru teritoriul Islandei, Norvegiei, Liechtenstein, Elveției și Serbiei, fără a plăti nicio primă de asigurare suplimentară. Unele societăți de asigurare oferă

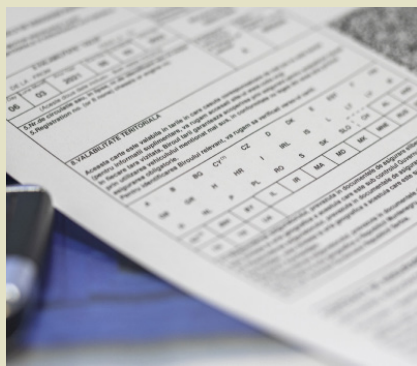
acoperire prin documentul Carte Verde eliberat odată cu asigurarea RCA și pentru alte state, deși nu sunt obligate să facă acest lucru.

Dacă o persoană dorește să călătorească cu un vehicul într-o altă țară decât cele enumerate mai sus (de exemplu, Republica Moldova, Turcia, Rusia, Ucraina, Albania etc.) sau să o tranziteze, trebuie să verifice înainte ca simbolul țării respective să nu fie tăiat pe documentul Carte Verde primit la încheierea asigurării RCA. Dacă este tăiat, este necesară încheierea la un asigurător din România a unei asigurări Carte Verde distinctă față de polița RCA deținută. În caz contrar, la granița acelei țări va fi obligatorie achiziționarea unei asigurări de frontieră.

Cartea Verde nu mai este verde

Începând cu data de 1 iulie 2020, asigurătorii care au dreptul să vândă asigurări RCA pe teritoriul României (membre ale Biroului Asigurătorilor de Autovehicule din România) tipăresc documentul Carte Verde indiferent dacă se eliberează cu asigurarea RCA sau în mod separat, pe hârtie de culoare albă în loc de culoare verde, așa cum era tipărită până la această dată. Decizia de schimbare a culorii este conformă cu reglementările care guvernează Sistemul Carte Verde și nu-i afectează în niciun fel pe deținătorii acestora.

Valabilitatea polițelor de asigurare Carte Verde emise de asigurătorii români înainte de această dată pe hârtie de culoare verde se va menține până la expirarea perioadei de valabilitate a asigurării, menționată în asigurările respective.

Implicat în accident, vinovat este șoferul celuiilalt vehicul

În cazul în care un șofer care călătorește în altă țară este implicat într-un accident, iar vinovat este șoferul celuiilalt vehicul, acesta trebuie să completeze cu atenție toate rubricile formularului de constatare amiabilă și să fie atent ca și celălalt șofer să facă acest lucru sau să aștepte să vină autoritățile competente pentru întocmirea actelor de consemnare a accidentului, dacă legislația țării respective prevede acest lucru. În documente (constatare amiabilă sau proces-verbal), trebuie să fie indicat în mod expres numărul de înmatriculare al vehiculului, marca, tipul și culoarea acestuia, numărul și seria documentului de asigurare Carte Verde, perioada de valabilitate și societatea de asigurare. Păgubitului i se recomandă să facă o copie a acestui document și să facă poze la locul accidentului.

Dacă vehiculul „vinovat” este înmatriculat în statul pe teritoriul căruia s-a produs accidentul, pentru soluționarea cazului de daună, păgubitul se poate adresa asigurătorului RCA al vehiculului sau BAAR, după întoarcerea în România, dacă statul pe teritoriul căruia s-a produs accidentul face parte din Spațiul Economic European.

Dacă vehiculul „vinovat” este înmatriculat în alt stat decât cel pe teritoriul căruia s-a produs accidentul, pentru soluționarea cazului de daună, păgubitul se poate adresa Biroului național din statul pe teritoriul căruia s-a produs accidentul sau BAAR, după întoarcerea în România, dacă statul pe teritoriul căruia s-a produs accidentul face parte din Spațiul Economic European și vehiculul „vinovat” este înmatriculat în unul din aceste state. Foarte important, dacă păgubitul deține o asigurare CASCO, se poate adresa direct asigurătorului său.

Vinovat de accident

În cazul în care un șofer care călătorește în altă țară este implicat într-un accident și este vinovat de producerea acestuia, trebuie să completeze cu atenție toate rubricile formularului de constatare amiabilă sau să aștepte sosirea autorităților competente pentru întocmirea documentelor în care se consemnează cauzele și împrejurimile în care s-a produs accidentul, dacă legislația țării respective impune acest lucru. Șoferul vinovat va preda celuiilalt conducător auto o copie a documentului Carte Verde, a talonului auto, a certificatului de înmatriculare, a carnetului de conducere etc. Șoferul vinovat trebuie să anunțe cât mai repede asigurătorul cu privire la producerea accidentului și să urmeze recomandările acestuia.

Începând cu data de 1 iulie 2020, asigurătorii tipăresc documentul Carte Verde pe hârtie de culoare albă.

PENSIILE OCUPAȚIONALE. CUM SĂ ÎȚI ASIGURI UN VENIT SUPLIMENTAR LA BĂTRÂNEȚE?

Pensiile ocupaționale au rolul de a asigura, alături de pensiile administrate privat și de pensiile facultative, o sursă suplimentară de venit pentru bătrânețe, care să completeze pensia acordată de sistemul public. Pensiile ocupaționale sunt legate de ocupație, sunt opționale, iar schema de pensii este stabilită de către fiecare angajator care intenționează să ofere angajaților săi astfel de beneficii.

În plus, investițiile activelor fondurilor și rezultatele investirii sunt scutite de impozit.

Pensiile ocupaționale reprezintă o componentă a sistemului de pensii private din România, alături de pensiile administrate privat (Pilonul II) și pensiile facultative (Pilonul III). Acestea vizează asigurarea unei pensii private, distincte, care suplimentează pensia acordată de sistemul public (Pilonul I).

Cadrul legal care reglementează organizarea și funcționarea fondurilor de pensii ocupaționale este reprezentat

de Legea nr. 1/2020 privind pensiile ocupaționale, în vigoare de la 7 februarie 2020, prin care s-au creat premisele pentru obținerea unei pensii ocupaționale, în completarea celorlalte tipuri de pensii acordate în cadrul sistemului de pensii din România.

Pensia ocupațională reprezintă suma plătită periodic participantului, în mod suplimentar și distinct față de cea furnizată de sistemul public, obținută în

urma calității de participant la un fond de pensii ocupaționale.

Pensiile ocupaționale sunt pensii profesionale, legate de ocupație și sunt opționale. Schema de pensii este stabilită de către fiecare angajator care intenționează să ofere angajaților săi astfel de beneficii, dreptul de a propune o schemă de pensii ocupaționale aparținând exclusiv acestuia.

Cum funcționează sistemul de pensii ocupaționale?

Un fond de pensii ocupaționale este autorizat și supravegheat de către Autoritatea de Supraveghere Financiară (A.S.F.). Acesta poate primi contribuții doar după autorizare. Foarte important, la fel ca și în cazul fondurilor de pensii administrate privat și a fondurilor de pensii facultative, fondurile de pensii ocupaționale nu pot fi declarate în stare de faliment.

Caracteristica principală a schemelor de pensii ocupaționale este faptul că sunt oferite exclusiv la inițiativa angajatorului, pentru proprii angajați.

Există mai multe etape de parcurs pentru constituirea unui fond de pensii ocupaționale:

- Un angajator are inițiativa de a oferi angajaților săi beneficii sub forma unei scheme de pensii ocupaționale;
- Angajatorul propune propriilor salariați participarea la o schemă de pensii ocupaționale, prin contractul colectiv de muncă sau, în lipsa acestuia, prin contractele individuale de muncă ale tuturor angajaților sau în temeiul unor raporturi de serviciu sau acte de numire, după caz, în baza cărora fiecare angajat își desfășoară activitatea;
- Angajatorul contactează un administrator de fonduri de pensii ocupaționale căruia îi prezintă schema de pensii ocupaționale pe care intenționează să o ofere angajaților săi;
- Administratorul de fonduri de pensii ocupaționale trebuie să fie autorizat de către A.S.F. pentru această activitate. Lista entităților autorizate de către A.S.F. pentru administrarea de fonduri de pensii ocupaționale se va regăsi pe pagina de internet a A.S.F. și va fi actualizată permanent;
- Pentru administrarea unei scheme de pensii ocupaționale a unui angajator este necesară înființarea de către administratorul autorizat a unui fond de pensii ocupaționale;
- Un fond de pensii ocupaționale trebuie să aibă minimum 100 de participanți, astfel că, în cazul în care angajatorul are sub 100 de angajați, are posibilitatea să propună o schemă de pensii ocupaționale care să facă parte dintr-un fond de pensii ocupaționale al cărui prospect permite participarea la acel fond a mai multor angajatori, fiecare cu schema proprie de pensii ocupaționale;
- Angajatorul încheie în acest scop un contract de administrare cu administratorul;
- Administratorul este responsabil pentru înființarea fondului de pensii ocupaționale și pentru depunerea documentelor necesare pentru autorizarea acestuia de către A.S.F.;
- Administratorul transmite angajatorului actele individuale de aderare spre a fi completate și semnate de către fiecare angajat, viitor participant;
- Angajații, după ce sunt informați asupra principalelor aspecte privind schema și fondul de pensii ocupaționale, vor completa actele individuale de aderare;
- Angajatorul transmite administratorului actele individuale de aderare completate;
- Prin virarea de către angajator a primei contribuții în contul fondului de pensii ocupaționale are loc începerea activității de administrare, iar angajații vor dobândi calitatea de participanți la respectivul fond.

Ce este schema de pensii

Schema de pensii ocupaționale este un sistem de termene, condiții și reguli prin care un angajator participă la asigurarea unor beneficii angajaților săi, în timpul activității lor, sub forma unei contribuții la un fond, în vederea obținerii de către aceștia a unei pensii ocupaționale.

Schema de pensii poate fi de două tipuri:

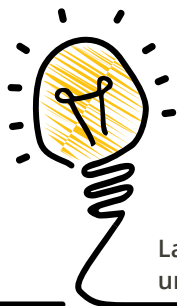
- schemă de pensii ocupaționale de tip contribuții definite - în baza căreia sumele care urmează a fi plătite ca pensii ocupaționale sunt rezultatul contribuțiilor la un fond și a câștigurilor obținute în urma investiției acestor contribuții;
- schemă de pensii ocupaționale de tip contribuții definite cu garanții - similară celei dintâi, cu mențiunea că sumele care urmează a fi plătite ca pensii ocupaționale nu vor putea fi mai mici decât garanțiile prevăzute de prospect.

Angajatorul furnizează toate informațiile privind schema de pensii. Acesta are posibilitatea să includă în schema de pensii ocupaționale clauza referitoare la vesting. Clauza presupune amânarea dobândirii de către angajați a dreptului de proprietate asupra activului personal, adică a sumelor virate de către angajator la fondul de pensii ocupaționale. Prevederea se poate aplica pe o perioadă de maximum trei ani, timp în care participantul (angajatul) nu poate contribui în nume propriu la respectivul fond de pensii ocupaționale. La expirarea clauzei de vesting, angajatul dobândește dreptul de proprietate, cu condiția ca raportul de muncă în baza căruia se plătesc respectivele contribuții să fie în vigoare.

Cui se adresează pensia ocupațională?

Calitatea de participant la un fond de pensii ocupaționale poate fi dobândită de către:

- angajatul, funcționarul public sau persoana autorizată să desfășoare o activitate independentă, potrivit legii, persoana care își desfășoară activitatea în funcții electivă sau care este numită în cadrul autorității executive, legislative ori judecătorești, pe durata mandatului, membrul unei societăți cooperative, precum și altă persoană care realizează venituri asimilate salariilor, venituri din activități profesionale sau agricole;
- persoana pentru care se plătesc, în baza unor contracte de mandat sau contracte de management, contribuții la un fond de pensii;
- persoana care acționează ca propriul său angajator, exercită o activitate independentă sau orice asocieri între acestea și care a semnat un contract de administrare cu un administrator de fonduri de pensii.

IDEE

La un fond de pensii ocupaționale pot participa angajații unuia sau ai mai multor angajatori.

Angajatul poate contribui în nume propriu

Suplimentar față de contribuția plătită de angajatorul său, un participant poate contribui în nume propriu la fondul de pensii ocupaționale, contribuția acestuia fiind stabilită prin actul individual de aderare. Nivelul contribuției proprii a unui participant poate fi de maximum o treime din veniturile sale salariale brute lunare sau din veniturile asimilate acestora fără a depăși, împreună cu celelalte rețineri pe care le-ar avea, jumătate din salariile nete lunare, respectiv din veniturile asimilate. Contribuția poate fi împărțită între angajat și angajator potrivit prevederilor stabilite de schemă și actul individual de aderare.

Angajatorul reprezintă participanții la fond în relația cu administratorul. Contribuțiile angajatorului și ale angajatului se datorează, se colectează și se virează de către angajator pe baza numelui, prenumelui și a codului numeric personal al participantului. Angajatorul reține atât contribuțiile

proprii, cât și contribuțiile angajaților săi care au calitatea de participant la un fond și le virează odată cu contribuțiile de asigurări sociale obligatorii.

Drepturile și obligațiile participanților la un fond se stabilesc conform prospectului. Angajatorul poate stabili cuanțumuri diferențiate de contribuție proprie pentru angajații săi pe criterii de vechime, funcție sau drepturi salariale, dar nu poate condiționa încheierea unor relații contractuale cu o persoană de obligarea acesteia de a contribui în nume propriu la un fond.

Participanții pot, în orice moment, să modifice, să suspende sau să înceteze contribuțiile proprii la un fond, înștiințând în scris administratorul și angajatorul cu cel puțin 30 de zile calendaristice înainte de data suspendării sau încetării contribuțiilor.

Ce se întâmplă cu contribuțiile la încetarea relațiilor contractuale cu angajatorul

La încetarea relațiilor contractuale cu angajatorul, participantul poate să opteze pentru:

- transferul valorii activului personal la unul sau mai multe fonduri de pensii ocupaționale și/sau facultative;
- păstrarea calității de participant, urmând a cumula activele personale la momentul deschiderii dreptului la pensie.

Facilități fiscale în sistemul pensiilor ocupaționale

Legea nr. 1/2020 prevede că sumele reprezentând contribuțiile la fonduri de pensii ocupaționale din România sunt deductibile fiscal în conformitate cu legislația fiscală. Referitor la regimul fiscal pentru investițiile activelor fondurilor, Legea nr. 1/2020 prevede că investițiile activelor fondurilor și rezultatele investiției sunt scutite de impozit.

În ce condiții poate fi încasată pensia ocupațională?

Dreptul de a încasa pensia ocupațională se deschide, la cererea participantului, astfel:

- în condițiile prevăzute de schemă și prospect și în conformitate cu legislația privind plata pensiilor private;
- sau
- începând cu data împlinirii vârstei standard de pensionare (prevăzută de sistemul public de pensii, respectiv cu data împlinirii vârstei de pensionare reglementată de alte acte normative, în raport cu categoria profesională din care face parte, după caz).

În situația în care activul personal nu este suficient pentru acordarea unei pensii ocupaționale, participantul primește o plată unică sau plăți eșalonate în rate pe o durată de maximum 5 ani, la cerere.

Activul personal este utilizat numai pentru obținerea unei pensii ocupaționale, cu excepția următoarelor categorii de persoane care beneficiază de contravaloarea activului personal:

- moștenitorii participanților, definiți conform prevederilor Codului civil;
- persoanele pensionate de invaliditate pentru afecțiuni care nu mai permit reluarea activității, al căror activ personal la data acordării pensiei de invaliditate nu este suficient pentru a putea primi o pensie ocupațională;
- persoanele al căror activ personal la data pensionării pentru limită de vârstă nu este suficient pentru a putea primi o pensie ocupațională.

Rolul A.S.F. și legislația secundară a pensiilor ocupaționale

Drepturi participanților și beneficiarilor la fondurile de pensii ocupaționale sunt protejate de către A.S.F. prin atribuțiile și prerogativele legate de reglementarea, autorizarea, supravegherea și controlul activității entităților.

Atribuțiile A.S.F. în privința asigurării unui cadru autorizat al desfășurării activității, precum și al supravegherii entităților, în conformitate cu prevederile Legii nr. 1/2020 sunt:

- acordarea sau retragerea autorizărilor (ex.: autorizarea prospectului, constituirea societății de pensii, autorizarea unui fond, autorizarea administratorilor etc.);
- acordarea sau retragerea avizelor (ex: auditorul financiar, depozitarul);
- protejarea drepturilor participanților și moștenitorilor acestora;
- supravegherea prudențială și controlul activităților prevăzute de legea privind pensiile ocupaționale, desfășurate de către entitățile autorizate/avizate;
- informarea și educarea populației cu privire la scopurile și principiile de funcționare a fondurilor de pensii ocupaționale și a administratorilor;
- comunicarea în mod public a informațiilor privind procesul de supraveghere prudențială și a datelor statistice agregate cu privire la aspecte-cheie ale aplicării cadrului prudențial;
- colaborarea cu alte instituții, autorități, organisme și organizații interne și internaționale, pentru a asigura reglementarea și supravegherea eficientă a sistemului de pensii ocupaționale.

La nivel de legislație secundară, A.S.F. a desfășurat o activitate intensă în procesul de reglementare a fondurilor de pensii ocupaționale, urmărind crearea cadrului legal necesar funcționării acestora prin completarea legislației secundare în domeniul pensiilor private. În acest sens, au fost elaborate, dezbătute, adoptate, fiind publicate în Monitorul Oficial al României, acte normative referitoare la: capitalul social al administratorului de fonduri de pensii ocupaționale, autorizarea fondului de pensii ocupaționale, prospectul fondului de pensii ocupaționale, autorizarea administratorilor de fonduri de pensii ocupaționale, aderarea și evidența participanților la fondurile de pensii ocupaționale, utilizarea activului personal al participantului la un fond de pensii ocupaționale, transferul participanților de la un fond de pensii ocupaționale la un alt fond de pensii ocupaționale sau facultative, operațiunile de încasări și plăți efectuate prin conturile bancare ale fondului de pensii ocupaționale, investirea și evaluarea activelor fondurilor de pensii ocupaționale, obligațiile de raportare și transparentă în sistemul pensiilor ocupaționale etc.

De asemenea, ca urmare a necesității introducerii prevederilor referitoare la fondurile de pensii ocupaționale, au fost actualizate acte normative care reglementau domeniul precum controlul intern, auditul intern și administrarea riscurilor în sistemul de pensii private, inventarierea elementelor patrimoniale ale fondurilor de pensii private, reglementările contabile conforme cu directivele europene aplicabile sistemului de pensii private, sistemul de raportare contabilă semestrială în domeniul pensiilor private, întocmirea și depunerea situațiilor financiare anuale individuale ale entităților din sistemul de pensii private etc.

DESPRE FONDURILE DE INVESTIȚII SAU CUM SĂ NU PUI TOATE OUĂLE ÎNTR-UN SINGUR COȘ

Fondurile de investiții sunt alternative de investire destinate celor care nu au timp sau nu doresc să-și construiască singuri un portofoliu de investiții în instrumente financiare. Banii lor sunt investiți de către administratorul fondului într-un portofoliu diversificat de instrumente și active financiare, astfel că riscul este diminuat. Altfel spus, un fond de investiții permite investitorului să nu pună toate ouăle în același coș.

Una dintre variantele prin care o persoană poate deveni investitor este să participe la un fond de investiții.

Ce este un fond de investiții? Este inclus în categoria organismelor de plasament colectiv, întrucât prin intermediul acestuia se colectează resurse financiare (bani) de la mai

multe persoane, iar scopul său este de a le investi pentru a obține un profit în viitor. Profiturile sau pierderile, în funcție de situație, sunt împărțite ulterior în mod proporțional (în funcție de numărul de unități de fond) cu deținerea fiecărui participant la acel fond.

Unui fond de investiții i se potrivește

perfect zicala „nu pune toate ouăle într-un singur coș” pentru că banii participanților sunt investiți de către administratorul fondului într-un portofoliu diversificat de instrumente și active financiare. Toți investitorii fondului participă la această investiție, dar și la rezultatele obținute, fie ele bune sau rele.

Fonduri deschise sau alternative

În funcție de caracteristicile lor, fondurile de investiții pot fi deschise (de tipul organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare – OPCVM) sau fonduri de investiții alternative (FIA).

Fondurile deschise de investiții de tip OPCVM sunt organisme de plasament colectiv în valori mobiliare care au ca unic scop efectuarea de investiții colective prin plasarea resurselor financiare colectate de mai mulți participanți în instrumente financiare de tipul acțiunilor, obligațiunilor, instrumentelor de piață monetară și altor instrumente financiare.

Fondurile deschise sunt administrate de societăți de administrare a investițiilor (SAI) care, conform strategiilor investiționale ale fiecărui fond, investesc și gestionează banii existenți. Când investește într-un fond, o persoană cumpără, de fapt, titluri de participare emise de acesta (unități de fond), ce constituie dovada deținerii unei cote părți din investiție. Unitatea de fond constă într-o anumită sumă de bani investită în fond. Dacă persoana respectivă dorește să își transforme

investiția în bani, atunci titlurile de participare pot fi răscumpărate de către fonduri. Răscumpărarea se face în mod continuu, nu este condiționată de fond. Adică fondul de investiții realizează plata unei sume de bani pentru răscumpărarea unităților emise de el în contul deținătorului acesteia. De ce „deschise”? Pentru că fondurile deschise de investiții permit emiterea de noi unități către investitorii care doresc să investească și, în același timp, răscumpără unități de la cei care doresc să se retragă, la finalul fiecărei zile.

Toate fondurile au obligația de a face publice comisioanele percepute și politica investițională într-un prospect. Acesta este aprobat de Autoritatea de Supraveghere Financiară (A.S.F.) înainte de a fi distribuit potențialilor investitori.

Fondurile de investiții alternative oferă un număr limitat de unități de fond (în principal, către investitori profesioniști) pe o durată limitată de timp. În acest caz, unitățile sunt emise doar la înființarea fondului și pot fi răscumpărate la anumite intervale de timp prestabilite sau la anumite date. Fondurile de investiții alternative sunt administrate de administratori de fonduri de investiții alternative (AFIA),

adică persoane juridice autorizate sau înregistrate de A.S.F.

Pentru ca fondurile bănești ale investitorilor să fie protejate, atât fondurile deschise de investiții, cât și cele alternative au obligația să-și păstreze activele în contul unui depozitar.

Randamentele, pe măsura riscului asumat

Fondurile de investiții pot diferi între ele în funcție de politica individuală de investiții. Mai exact, activele fondului (disponibilitățile) pot fi investite în diferite instrumente financiare, cu un grad mai mic sau mai mare de risc, în diferite proporții. Randamentele așteptate sunt proporționale cu riscul asumat. Se recomandă ca un participant la fond să stabilească care este nivelul de risc pe care este dispus să îl accepte și să citească cu atenție prospectul fondului ales. Un fond care investește preponderent în acțiuni are un risc mai mare decât unul care investește în obligațiuni sau unul care investește în instrumente ale pieței monetare, deoarece depinde de volatilitatea piețelor bursiere. Pe de altă parte, randamentele pot fi pe măsura riscurilor.

Ce este societatea de administrare a investițiilor

Societatea de administrare a investițiilor (SAI/AFIA) este o societate pe acțiuni autorizată/înregistrată și supravegheată de A.S.F. Aceasta are ca principal obiect de activitate administrarea organismelor de plasament colectiv și efectuarea de investiții colective. Este bine de știut că, pe lângă administrarea organismelor de plasament colectiv, o societate de administrare a investițiilor poate administra și portofolii individuale de investiții și poate furniza și servicii de consultanță de investiții.

Cine poate participa la un fond de investiții

Fondurile de investiții se adresează atât persoanelor fizice, cât și celor juridice. Pot fi investitori atât persoane rezidente, cât și nerezidente, români sau străini, cu vârsta de cel puțin 18 ani. Concret, fondurile de investiții se adresează oricărei persoane care dispune de resurse financiare și care dorește să obțină venituri suplimentare, care caută soluții de a-și majora profitul, dar și oricărei persoane aflate în căutarea unei soluții de economisire.

În schimbul unei sume de bani, investitorul primește unități de fond. În timp, valoarea acestor unități fluctuează, adică poate crește, dar poate și scădea.

Valoarea unei unități de fond este denumită, conform reglementărilor, Valoarea Unitară a Activului Net (VUAN) și se calculează ca raport între valoarea activului net și numărul total de unități de fond aflate în circulație. Valoarea activului net este dată de valoarea de piață a instrumentelor financiare deținute de fond, la care se adaugă numerarul fondului și orice alte venituri ale fondului, din care se scad datorile fondului.

Este foarte important de reținut faptul că investițiile în fonduri nu sunt garantate ca fiind 100% sigure (adică rezultatul investiției poate fi o pierdere). De asemenea, trebuie avut în vedere că performanțele trecute nu sunt un indicator cu privire la performanțele viitoare (o performanță pozitivă în trecut nu garantează una la fel de pozitivă și în prezent). În plus, nu trebuie ignorat faptul că, investiția fiind administrată de o societate, aceasta presupune anumite costuri.

Ce este depozitarul

Depozitarul este o instituție de credit din România autorizată de Banca Națională a României sau o sucursală a unei instituții de credit autorizată într-un alt stat membru. În vederea depozitării activelor unui organism de plasament colectiv, depozitarul solicită și primește avizul de funcționare din partea A.S.F.

Depozitarul are în permanență obligația:

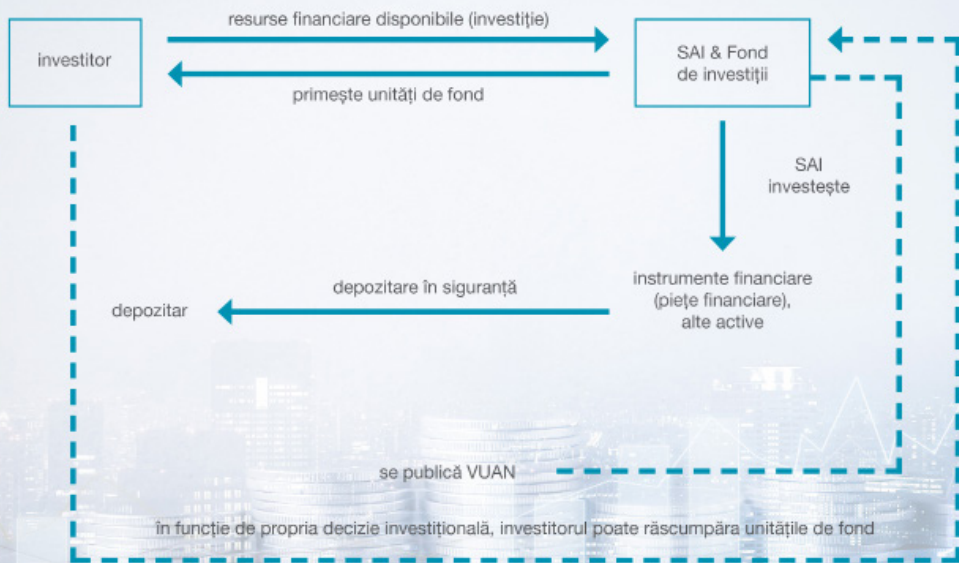
- să verifice dacă vânzarea, răscumpărarea sau anularea unităților de fond sunt realizate de către o societate de administrare a investițiilor autorizată de A.S.F.;
- să verifice modalitatea prin care a fost calculată valoarea unităților de fond;
- să respecte instrucțiunile societății de administrare a investițiilor;
- să asigure achitarea la timp a oricărei sume aferentă tranzacțiilor cu active aferente fondului de investiții;
- să controleze dacă veniturile fondului de investiții sunt gestionate și calculate în mod legal, ținându-se cont de reglementările în vigoare, de regulile fondului și de actul constitutiv al societății de administrare a investițiilor.

Exemplu de investiție în fonduri

Presupunem că o persoană alege să investească suma de 10.000 de lei într-un fond de investiții ale cărui unități de fond se vând cu 50 de lei/u.f. Reiese că investitorul va primi 200 de unități de fond. Aceste unități vor fi răscumpărate la o dată viitoare la o altă valoare, mai mare sau mai mică.

Dacă în momentul răscumpărării unitatea de fond va avea o cotație de 75 de lei, înseamnă că cele 200 de unități cumpărate de investitor vor avea o valoare de 15.000 de lei. Reiese un plus de 5.000 de lei, din care se vor scădea comisioanele specifice.

Dacă în momentul răscumpărării unitatea de fond va avea o cotație, să presupunem, de 35 de lei, înseamnă că cele 200 de unități cumpărate de investitor vor avea o valoare de 7.000 de lei. Reiese un minus de 3.000 de lei, la care se adaugă și comisioanele specifice.

IDEE

A.S.F. pune la dispoziția publicului, pe site-ul instituției, un registru în care se poate verifica dacă societatea de administrare a investițiilor și fondul administrat de către aceasta sunt autorizate.

Bine de știut!

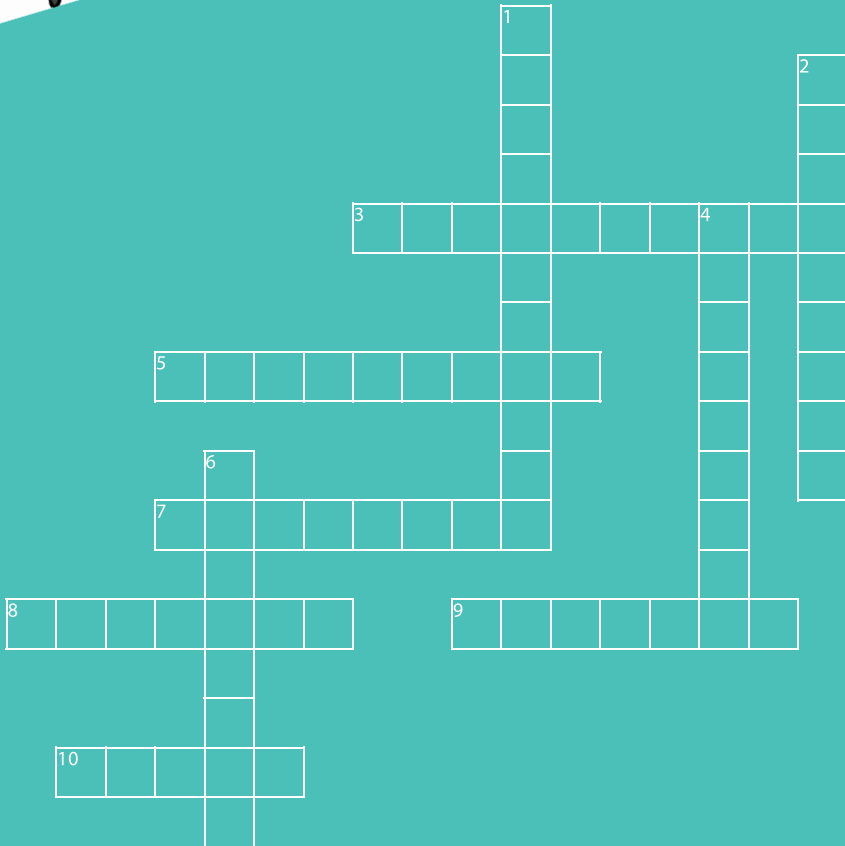
- În urma unei investiții comune aferente fondului de investiții, profitul rezultat și, după caz, pierderile, sunt împărțite în mod proporțional în funcție de valoarea investită de către fiecare deponent în parte.
- Toate fondurile de investiții presupun un anumit nivel de risc.
- Se recomandă citirea cu atenție a prospectului fondului pentru a afla toate informațiile utile referitoare la strategia investițională și la posibilele riscuri implicate.
- Participarea la un fond de investiții trebuie confirmată printr-un certificat care să ateste deținerile pe care investitorul le are în fond.
- La începerea investiției într-un fond, este important să fie cunoscute toate costurile – comisioane și taxe.
- Fondurile de investiții nu sunt produse bancare. Chiar dacă sunt fonduri pentru care distribuția de unități de fond se realizează de către bănci, există diferențe între produsele bancare și fondurile de investiții.

POT FI INVESTITOR!

Completează corect rebusul.

Orizontală

- Intermediarii care au voie să facă tranzacții la bursă trebuie să fie ....
- ..... reprezintă părți ale capitalului social al unei societăți.
- Dividendul este o parte din ..... societății, redistribuit conform deciziei acționarilor.
- Dacă investesc într-un fond de investiții, voi deține .... de fond.
- Contractul standardizat prin care pot vinde sau cumpăra un activ suport la un termen viitor dar la un preț stabilit în prezent se numește .....
- Tranzacțiile cu acțiuni se realizează la .....

Verticală

- O firmă de investiții poate să îmi administreze .....
- Doar dacă dețin acțiuni am dreptul la .....
- Dacă nu îmi place riscul înseamnă că am ..... față de risc.
- Fondul de investiții este un ..... de plasament colectiv.

1=portofoliu, 2=dividend, 3=autorizați, 4=aversiune, 5=acțiunile, 6=organism, 7=profitul, 8=unități, 9=futures, 10=bursa

Quiz

1. Asigurarea pentru răpirile extratereștrilor este:

- A. Un tip de asigurare
- B. O ofertă a extratereștrilor
- C. Nu există așa ceva

2. Aș putea spune că asigurarea locuinței este:

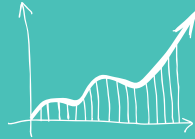
- A. O asigurare a proprietății
- B. O grijă în plus
- C. Să pun un lacăt la ușă

3. Cine poate încheia o asigurare obligatorie pentru mașina din proprietate?

- A. Proprietarul vehiculului
- B. Părinții proprietarului
- C. Poliția

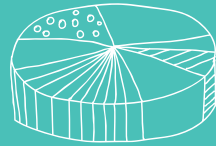
4. Asigurarea mea de sănătate înseamnă:

- A. Că voi fi sănătos mereu
- B. În caz de boală pot primi bani pentru tratamente
- C. Doctorul îmi va aduce pastilele acasă

5. Cine trebuie să încheie polița de asigurare obligatorie a locuinței?

- A. Toți proprietarii de locuințe din România, din mediul urban și rural
- B. Toți oamenii care stau într-o casă din România
- C. Cei cărora le este frică de cutremur

6. Care este scopul asigurării?

- A. De a oferi protecție în situația producerii unor catastrofe sau riscuri
- B. Un cont în care ai bani nelimitați puși la dispoziție de agent
- C. Pentru a nu fi amendat

7. Pentru a-mi proteja familia dacă casa suferă un incendiu trebuie:

- A. Să am mereu găleți cu apă pregătite
- B. Să fac o asigurare împotriva incendiului
- C. Să cumpăr un extingtor

8. Ce asigurare este obligat proprietarul unui Pit Bull să facă pentru câinele său?

- A. Asigurarea de răspundere civilă pentru câinii agresivi
- B. Asigurarea pentru animale de companie
- C. Nicio asigurare

9. Asigurările de călătorie se referă la:

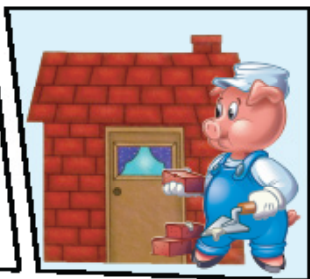
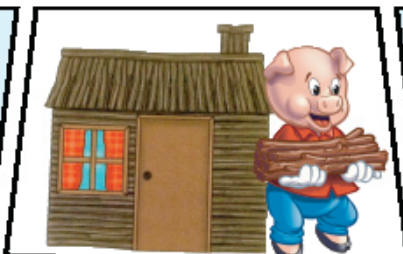
- A. Obținerea unui suport financiar în cazul în care nu avem bani pentru a pleca în concediu
- B. Cumpărarea de bilete de avion
- C. Ești primul care solicită o tranzație

10. RCA este o asigurare care îmi oferă și mie ajutor:

- A. În niciun caz, este o asigurare pentru ceilalți
- B. Mă protejează financiar în cazul efectelor indirecte ale accidentului de care sunt vinovat
- C. Îmi asigură repararea mașinii

1-A, 2-A, 3-A, 4-B, 5-A, 6-A, 7-B, 8-A, 9-C, 10-B

CEI TREI PURCELUȘI

Au fost odată trei purceluși care doreau să-și construiască fiecare câte o casă: primul a construit-o din paie, al doilea din lemn, iar al treilea din cărămiți. Primii doi au terminat mai repede construcțiile și au început să se joace, nepăsători, în timp ce ultimul construia o casă traică, sigură.

Într-o zi, lupul i-a descoperit și a vrut să îi mănânce. Văzându-l, cei trei purceluși au fugit fiecare în casa sa. Lupul a suflat cu putere și a dărâmat casa din paie și pe cea din lemn. Primii

doi purceluși s-au adăpostit cu toții în casa din cărămidă.

După cum se povestește, lupul a suflat cât de tare a putut, dar casa de cărămidă nu s-a dărâmat. A încercat să intre în casă, dar nu a reușit. Epuizat, lupul a plecat, iar cei trei purceluși au sărbătorit dispariția pericolului.

MORALA?

La fel ca în poveste, în viața reală, oamenii simt nevoia de protecție în caz de pericol.

De aceea trebuie să fii prevăzător, să anticipezi pericolele, pentru a te putea feri de ele. Al treilea purceluș a fost prevăzător și a luat toate măsurile pentru a se păzi de risc, construind o casă care să nu poată fi dărâmată ușor. În acest fel te ajuți singur și îi poți ajuta și pe cei din jurul tău.

ASIGURAREA este un instrument financiar destinat protecției împotriva efectelor producerii riscurilor, mereu imprevizibile, care ne ajută să depășim momentele dificile din viață!

VĂ MULȚUMIM...

Că sunteți alături de noi!

www.asfromania.ro/edu